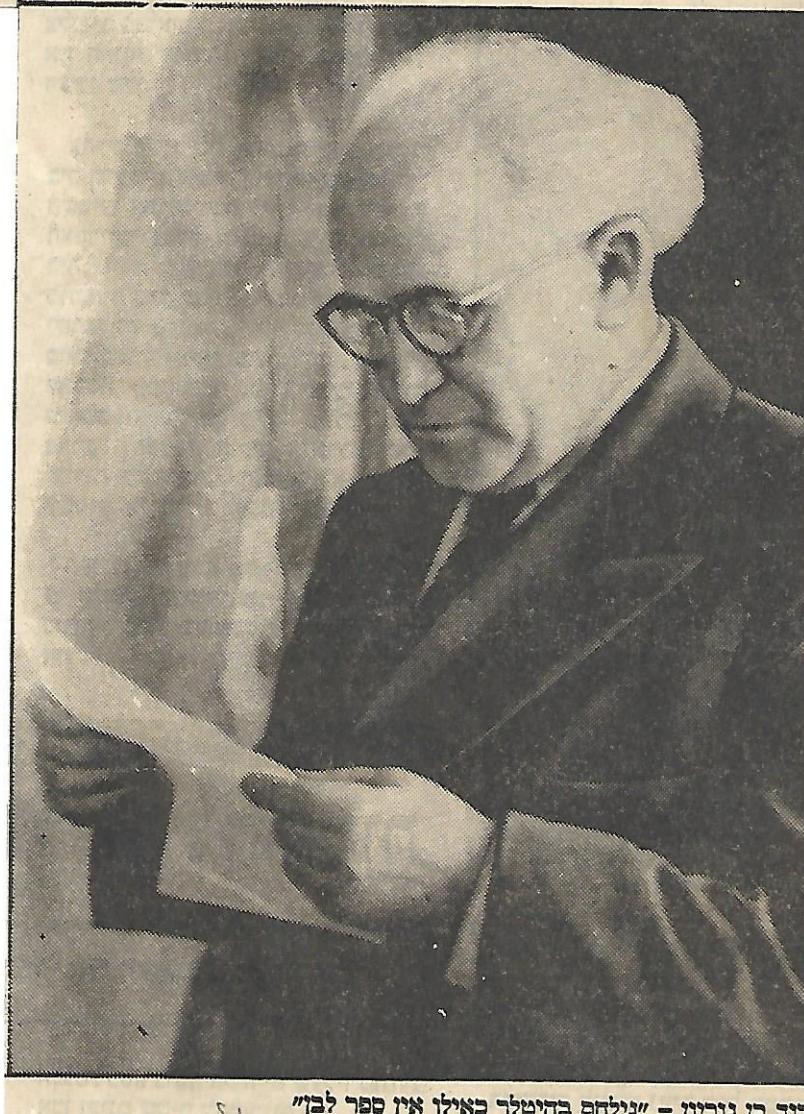

גם על ההתנדבות לצבא הבריטי היור בישוב חילוקי דעת

ס. 00060 ס. 0006

נ"ז 10.10.1945
נ"ז 23

דוד בן גוריון - "גילהם בחיטול אליו אין ספר לבוי"

אף על פי כן, נtagלו גם או חילוקי דעתות בתוככי היישוב היהודי באשר להנתנדבות לצבא הבריטי. ולא רק מצד הקומוניסטים היהודיים, שלדים - בתואם מוחלט עם גרטת מוסקבה, בעלת בריתה של ברלין בראשית המלחמה, נחשבה מלחמת בנות הברית המערביים בגרמניה במהלך אימפריאליסטית. פסולה.

גם בתחום המנהגה הציוני גם ערעור: במנהה ה'ובוטינסקי' מזה, ובמנהה השמאלי הציוני מה. בשנה הראשונה של מלחמה חל פילוג באצל' וקם לח"י, אשר תגדר את השלטון הבריטי בארץ כאויב הציונות ושלל כל שיתוף פעולה עימיו. ואילו בהנהגת השמאלי הציוני - הקיבוץ הארצי-השומר - הצער והקיכוץ

מאת צבי שילוח

ב חז'י שנה לפני תום מלחמת העולם השנייה הכריז ראש ממשלת בריטניה וינסטון צ'רצ'יל על הקמת הbrigade היהודית בחודש מרץ 1945 נכסה הbrigadeisko לחווית מול הצבא הגרמני על נהר הסני באיטליה, ומאו נקבע התאריך זה כSAMPLE ההתנדבות היהודית לצבא הבריטי, שמרתה היהתה מלכתחילה ליטול חלק במאבק נגד גרמניה הנאצית, אך עברו חמיש שנים עד שבקשה טבעית זו נתקבלה ומתמשה.

למחרת הודיעו של ראש ממשלת בריטניה נויל צ'מברליין, שבריטניה נמצאה במצב מלחמה עם גרמניה של היטלר, הציע נשיא ההסתדרות הציונית חיים ויצמן את הקמתה של דיוויזיה יהודית לצבא הבריטי. אך פניותו השבאה ריקם בשל מדיניות פיסוס העבריים, שנקטה ממשלה בריטניה ואשר באה לביטוי מאוחר יותר בספר הלבן, שמרתה הייתה שימת קץ לחלום הציוני. על אף ריחית פניותו של ויצמן נטל היישוב היהודי על עצמו את המשימה להשתתף במלחמה נגד היטלר על פי סמסומו הנודעת של י"ד הנהלת הסוכנות דוד ניגורין לאומר: "נלחם בהיטלר כאילו אין ספר לבן, ובספר הלבן כאילו אין מלחמה נגד גרמניה הנאצית". משה שרת לימי שר החוץ של מדינת ישראל וראש ממשלה השני הקוריש מירב מאמציו למימוש הסיסמה זאת, כשלגnder עיניו עמד זכר הגודדים העבריים במלחמות העולם הראשונה. בהתנגדות לצבא הבריטי הוא ראה וروع בהגשמת המרדיניות הציונית, על אף ההסתיגות שגילה השלטון הבריטי בארץ מן הרעיון.

טרגדיה כפולה

בנוסף למצור המרדיני שהישוב היהודי היה נתון בו, נוצר נתק בין בניין לבני יהוד פולין, שהיתה המרכז היהודי העולמי התומס ולרבים מודר מבני היישוב בארץ היו קרוב משפחה שם. אמנים מעשי הזוועה שהביצעו הנאצים עדין לא עלו או על דעתם של בני אונס, אך היישוב כולם היה מודע היטב למצוקתם של אלה שעברו, עם חילוק פולין, לשטונה של ברית המועצות, וודאי לו של אלה שנשאלו באյור שחתוך הכיבוש הגרמני. עברה איפוא או על היישוב טראגדיה כפולה. הגיוס לצבא הבריטי היה המעשה היחיד שיכלו בני היישוב היהודי בארץ לעשות.

הזון "בית ההבראה"

לעומת זאת התגנדו אנשי השומר הצער לتبיעת האקטיביסטית לשטרף את הגורדים היהודים מארץ-ישראל במלחמה בחווית אירופה.

בתוך המלחמה לקיצה התנהלו בווער הפועל של ההסתדרות במוציאותיה ויכולותיו סוערים בין מפא", המוביל בתנועת התנדבות, לבין השמאלי הציוני. על מוחות השילוח החיליאת אל שאירת הפליטה באירופה. מפא"י דגל באחדות המסר הלאומי והאיריאולוגי, שבמקומו עמדת המרינה היהודית, כפי שנתבבשה ב"תוכנית בילטמור" שהגה ונאבק עליה דוד בן-גוריון, והתגנדה נמרצות להכנסת הויכוח שבחן המפלגות ביישוב אל האורים המוציאלים.

אף שאיש לא ידע לפני תום המלחמה

מהו מספר היהודים הנותרם בחיים לאחר

השואה, התקווה הגורלה הייתה להביאם

ארצעה על אף גזירות הספר הלבן.

וכור הפולמוס שהתנהל בין ברל כצנלסון לבין מאיר יערי על עתידם של יהודים אירופה לאחר המלחמה. יערי, שהתגנוד בחריפות למדינת היהודית מפני שהקמתה תהיה כרוכה בחלוקת הארץ, שהוא ותוונטו שלולה נחוצות - העלה בויכוחיו עם מפא"י את חזון הרפובליקאייה (הזהורה) של היהודים לפולין לתקופת הבראה. ואט - מתוך רצון להמעיט בחשיבות חזון העלייה הגורלה, שבו נימק ב"ג את הוכרכה להציג על מדינתה היהודית. ברל כצנלסון הציג על חזונו וה של מנהיג השומר הצער בכנותו

אותו "חזון בית ההבראה".

אבל אחרי המלחמה פרץ בפולין הפגרום בקיילה וairo בגרמניה נתקטו 200,000 יהודים משארית הפליטה ובמגשם עם חיליל הבריגדה היהודית הם חוסלו למחנה בעל תודעה ציונית לוחמת על מדינה יהודית.

טור כדי כך הchallenge מעין תחרות סמויה בין שתי המגמות, כshedola בתוך הקיבוץ המאוחד, לפני התפלגותו, היו מוציאים הקנאים ביותר לשתיו (יצחק טנקין מוה ובנ'צ'ון ישראלי ושלמה לביא מוה). אבל גם אנשי השומר הצער וגם הנגנת הקיבוץ המאוחד, בהיותם אמונים לחבריו הסתרות העובדים על אחדות המשעה, כלומר על קבלת מרות דרוב (המא"י) – לא מנעו את עצם מללא חלום בתנדבות לצבא הבריטי, ומנהיגיהם הכוללים כיצחק בן אהרון וויסף בנקובר התגיניסו לחיל החפרים. הראשון אף נפל בשבי הצבא הנאצי, שפשל לאירועים. גם השומר הצער מילא את מוסדותיו. כפי שנקבע על ידי מוסדות הגיס. אף שבימים ההם הייתה רוחות בקרכט הצלחה: "התנדבותי בהגלותו החופשית של הקבו". ואכן, כל תקופת המלחמה הם נענו לצו הגיס לא מתוך התחלהות יתרה. מנהיגים המוסמך מאיר יערי השתמש בכינוי גנאי, מביחנותו, קלפי קנא הגים: לגינוייםם כשחוור הכנוי מופנה ברומו הן לגלומות של המושל הפולני פילוטוסקי והן לגלון שהקים ז'בוטינסקי. גם שמנחיגי תנועת העברה דוד בן-גוריון ויצחק בן-צבי הקימו גורדים, וגם תומאס מסטאריק הליבורל האדורל הקרים לגלומות צ'סלבוקאים. עם זאת, מובן מאי שמנחיגי השומר הצער מעולם לא הסתו נגד הגיס, כפי שהיסתו הקומוניסטים היהודים ערד פלייש צבאות היטלר לברית המועצות (22 ביוני 1941), וגם חיבו את מאבק הייחודות העברית בעבדה הבריטי למען סמלים לאומיים (רגל וכיו"ב).

המאוחד – החלו לנשב ביום הרים רוחות ברית המועצות של סטאלין גישה זו של השמאל לא נשתנתה גם לאחר חתימת חוזה ריבנטרופ-מולוטוב בדבר חלוקת פולין, שנתן לדטלר אויר יוק לפולש לפולין.

מסד הקמת הפלמ"ח

ברילמה שבין הגדרות המלחמה נגר היטלר כאימפריאלית, בנוסת הקומאינזון, לבין הודהותו של העם היהודי עם מטרת המלחמה של בניית הארץ, כהר חל מקיבוץ הארץ בМОץ של נייטראליות. הנהגת הקיבוץ המאוחד, שהחלה אף דיא, כאמור, לגבש אוריינטציה מוסקואית, שללה את הנייטראליות, אך הקרע הנפש שלה עם בריטניה היה מוחלט וראגנה היהת נתונה להימצאותם של כוחות לוחמים בארץ. ושיממדו לרשותו הלכידית של היישוב. זה היה הרעיון שהביא להקמת הפלמ"ח. אשר חיוניותו הוכחה במהלך העצמאות.

מתיוחות עם טיטו

בהגיע הועודה האנגלוד-אמריקאית אל מחנות העקורים בגרמניה לתהות על מגמת פניהם של השירדים האלה, הציבו תשעים מהם על ארץ ישראל. רדיעה זו נמסרה לנשיא טרומן והוא הוא שתבע ממשלת איטליה – כוונון הבריטית להעניק 100,000 סרטייפיקטים לסתוכנות היהודית. כשמשלחת בריטניה סירכה – היא העבירה את הסכטס'ור היהודי עלי ארץ-ישראל לארגון האומות המאוחדרות וזה החליט ב-29 בנובמבר 1947 על הקמת מדינה יהודית בחלק של הארץ. שארית הפליטה נשאה על כתפיה את אופאיות ההעפלה, ורבים מן המעפלים הללו השתתפו בקרבות במלחמות השחרור, אף נפלו בהם.

להשלמת הנושא יש להזכיר משחו שנוגאים לכנות נס. כאשר חנתה הבריגדה בהרי האלפים, בגבול שבין איטליה ויווגסלאוויה, השתורה מתיוחות גדולה בין האצ'א הבריטי לבני טיטו אשר היה או עדין בעל בריתו של סטאלין. השמאלי הציוני דרש או להזכיר את הבריגדה ארצה, מחשש שתסתובב במלחמה נגד טיטו. לא היה חסר הרבה שדווקא לתביעה זו ייענו הבריטים ברכזון, הם ידעו מהו התפקיד שמילאו היהודים הארצישראלים בעידוד היהודי הקהילות של פניהן עברו בדרך מצרים דרך איטליה ללב אירופה, לעלות לארץ. ואם בכל זאת לא נענו – הרי זה מחשש פן ישתחף כות צבאי כבריגדה בתתגבורת שהחל היישוב-להפעיל נגד מדיניות הספר הלבן.

אחרי המפגש ההיסטורי של הבריגדה עם שארית הפליטה בגרמניה פורקה הבריגדה היהודית ואנשייה חזרו ארץ, ביזירין, שהנהי את מלחת העצמות, ביקר אצל שארית הפליטה ונפגש עם מפקדי הבריגדה ושלחיה למחרות העוקרים. הוא עמד על ייחודה כבעל נסיוון במלחמות חיויות במעבר בין מלחמה בעלת אופי מיליציוני. כפי שהיה מלחמת העצמות בתקילתה, למלחמה מול צבאות ערבי הסדרים, שפלשו לארץ ישראל עם סיום המנדט הבריטי. נסויונות של מתנדבי היישוב, מכל התיוזות הלוחמות, ומהבריגדה ביחד, היה נכס חשוב וסגולי לבניול הקרבות, ועוד יותר לעיאכו של צה"ל כצבא אודרני לשטו ולעתיד.